

Atasözü, halkın deneyimlerinden, gözlemlerinden ve yaşam bilgeliğinden süzülen, genellikle ders verme amacı taşıyan, kalıplaşmış ifadelerdir. Atasözleri, genellikle mecazi anlam içerir ve bir durumu ya da olayı özetleyen özlü sözlerdir. Bu sözler, belirli bir duruma dair genel bir kural veya öğüt sunar.

Örnek: "Damlaya damlaya göl olur."

Bu atasözü, küçük ama sürekli çabaların ve birikimlerin büyük sonuçlar doğurabileceğini ifade eder.

Not: Atasözlerinin başına "Unutma" kelimesini getirdiğimizde anlam bozulmazken deyimlerin başına "Unutma" kelimesini getirdiğimizde anlam bozulur. Örnek: Unutma! Sakla samanı gelir zamanı anlam bozulmadı. Unutma canına tak etmek anlam bozuldu.

ETKİNLİK 1

Aşağıda verilen atasözlerini anlamları ile eşleştirelim.

Ağaç yaşken eğilir.

Ateş olmayan yerden duman çıkmaz.

Damlaya damlaya göl olur.

Gülü seven dikenine katlanır.

İşleyen demir ışıldar.

Görünen köy kılavuz istemez.

Bir elin nesi var, iki elin sesi var.

Sakla samanı, gelir zamanı.

Bir şeyi seviyorsanız zorluklarına da katlanmalısınız.

Sürekli çalışan ve çaba gösteren kişiler daha başarılı olur.

Küçük birikimler zamanla büyük şeyler oluşturur.

Genç yaşta eğitim ve terbiye daha etkilidir.

İş birliği ve dayanışma önemlidir.

Gereksiz görünen şeyler bile bir gün işe yarayabilir.

Her söylentinin bir gerçeği vardır.

Açık bir durumu anlamak için fazla bilgiye gerek yoktur.

ETKİNLİK 2

Aşağıda anlamları verilen atasözlerini bularak yukarıdan aşağıya doğru olan şifreyi bulalım.

Kişinin kendi ortamında değeri daha yüksektir.

A

Sağlık, hayattaki en önemli değerdir.

İ

Başlangıçta atılan adımlar, sonuç üzerinde etkilidir.

D

Harcamalarınızı gelirinize göre yapmalısınız.

S

Aynı anda birden fazla şeyi başarılı bir şekilde yapmak zordur.

Ş

Tasarruf etmek, zor zamanlar için önemlidir.

B

Gerçek dostlar, sizi kötü durumlarda bile uyardıktan çekinmez.

E

Yalanlar kısa sürede ortaya çıkar.

R

Ayağını yorganına göre uzat.

Taş yerinde ağırdır.

Ak akçe kara gün içindir.

Yalancının mumu yatsıya kadar yanar.

Dost acı söyler.

Bir şeyin sonu, başına bağlıdır.

Her işin başı sağlık.

İki karpuz bir koltuğa sığmaz.

ETKİNLİK 3

Aşağıda anlamları verilen atasözlerini anlamlarından yola çıkarak deyimini cümle içinde kullanalım.

Göz var nizam var: Her işin bir düzeni olmalıdır.

.....
.....

Söz gümüşse, sükut altındır: Konuşmak değerli olabilir ama bazen susmak daha iyidir.

.....
.....

Taşıma suyla değirmen dönmez: Geçici çözümler kalıcı sonuçlar sağlamaz.

.....
.....

Ne ekersen onu biçersin: Yaptığınız her şeyin sonucunu bir gün alırsınız.

.....
.....

Aç ayı oynamaz: Temel ihtiyaçlar karşılanmadıkça bir kişi verimli olamaz.

.....
.....

Dost kara günde belli olur: Gerçek dostlar, zor zamanlarda ortaya çıkar.

.....
.....

Fazla mal göz çıkarmaz: Sahip olmak, her zaman kötü bir durum değildir.

.....
.....

Kervan yolda düzülür: Bir iş, yola çıktıktan sonra gelişir.

.....
.....

ETKİNLİK 4

Aşağıda verilen hikayelerin hangi atasözü ile ilgili olduğunu noktalı yerelere yazalım. (Zararın neresinden dönülürse kardır, Üzüm üzüme baka baka kararır, Güzele bakma sevaptır, Akıl akıldan üstündür, Öfkeyle kalkan zararlar oturur)

Mehmet, yeni arkadaşlarıyla tanıştığında, hepsinin sigara içtiğini fark etti. Başlangıçta içmemekte kararlıydı, ama zamanla onlara katılmaya başladı. Bir gün, sigara dumanının içinde buldu kendini. Arkadaşlarının etkisiyle alışkanlık edinmenin kolay olduğunu anladı ve hemen bırakmaya karar verdi.

Elif, bir yatırım yapmaya karar verdi ama sonrasında yanlış bir seçim yaptığını fark etti. Hızla durumu değerlendirdi ve zararını en aza indirmek için hemen satış yaptı. Bu karar, onu büyük kayıplardan kurtardı. Hatalarından ders almayı öğrendi.

Ali, iş yerinde yalnızca kendi fikirleriyle ilerlemeye çalışıyordu. Ancak ilerledikçe sorunlar çıkmaya başladı. Sonunda, ekibindeki arkadaşlarına danışmaya karar verdi. Ali, iş birliğinin gücünü anladı ve birliğin gücünü anladı.

Ece, toplantıda eleştirildiğinde öfkelenmiş ve hemen karşılık vermek istedi. Kısa sürede öfkeyle yaptığı yorum, iş arkadaşlarının güvenini sarstı. Sonunda, durumu telafi etmek için özür diledi ama zarar vermişti.

Ahmet, parktaki rengârenk çiçeklerle dolu bahçede yürüyüş yapıyordu. Doğanın güzelliği, ona huzur veriyordu. Bir grup çocuk oyun oynarken, Ahmet de onlara katılmak istedi. Gözleri parlayarak gülümseyen çocuklarla birlikte olmanın mutluluğunu yaşadı, içindeki neşe yeniden canlandı.

.....

.....

.....

.....

.....

ETKİNLİK 5

Aşağıda verilen öyküde verilen atasözlerinin altını çizelim.

Bir zamanlar, küçük bir köyde yaşayan Zeynep adında bir genç kız vardı. Zeynep, çalışkan ve hayalperestti ama bazen aceleci davranarak hatalar yapıyordu. Bir gün, köyün en güzel bahçesini hazırlamak için hevesle çalışmaya başladı. Ancak, "Acele işe şeytn karışır," diyen annesini dinlemedi. Hızla çalışırken birçok bitkiyi yanlış dikti. Bahar geldiğinde, bahçesi tam bir karmaşaya dönüştü.

Zeynep, bu durumu görünce "Ateş olmayan yerden duman çıkmaz," diyerek hatalarının nedenini anladı. Hemen arkadaşlarından yardım istemeye karar verdi. Arkadaşları, "Bir elin nesi var, iki elin sesi var," diyerek ona destek oldular. Birlikte çalışarak bahçeyi düzenlediler. Zeynep, başkalarının fikirlerini dinlemenin önemini öğrendi. Zamanla bahçe güzelleşmeye başladı. Zeynep, artık çalışırken daha dikkatli oluyordu. Annesinin "Damlaya damlaya göl olur," sözü aklında kalmıştı. Küçük çabaların büyük sonuçlar doğurabileceğini anladı.

Bir gün, köyde büyük bir festival düzenlendi. Zeynep, bahçesinin ürünlerini sergiledi ve herkesin beğenisini kazandı. O an, "Zararın neresinden dönülürse kardır," diyerek geçmişteki hatalarından ders çıkardığını düşündü. Artık aceleci davranmıyor, her işini titizlikle yapıyordu. Zeynep, bu deneyimle köyün en saygı duyulan gençlerinden biri haline geldi ve işleyen demirin ısıldadığını anladı.

ETKİNLİK 6

Aşağıda verilen ifadelerden atasözü olanların başına A deyim olanların başına D yazalım.

- (.....) Dişe dokunmak
- (.....) Güneş girmeyen eve doktor girer.
- (.....) Pabucu dama atıldı.
- (.....) Karnı zil çalıyordu.
- (.....) Ağız kulaklarına vardı.
- (.....) İncir çekirdeğini doldurmayacak konuda tartışma.
- (.....) Öğretmenimiz üzerimize titrer.
- (.....) Acı patlıcanı kırağı çalmaz.
- (.....) Anlata anlata dilimde tüy bitti.
- (.....) Aslan yattığı yerden belli olur.
- (.....) Temizlik imandan gelir.
- (.....) Çok gözü açık bir insandı.

ETKİNLİK 7

Aşağıda verilen atasözlerini yukarıda verilen anlamlarına göre eşleştirelim

.....

Yaptığımız işlerde acele edersek hata riski ortaya çıkar ve aksilik çıkabilir.

.....

İnsanlara iyilik yaparsınız ve yardım edersiniz. Ama iyilik yaptığınız kişi bunun kıymetini bilmezse ve siz karşı gelebilir ya da ihanet eder.

.....

Birikim yapmak için az paraya sahip olabilirsiniz. Ancak azar azar biriktirince daha sonrasında çoğalır.

.....

Zorluk gören kişiler her şeyin üstesinden gelir. Önceden zorluk gördüğü için yine bir zorlukla karşılaşırsa da hemen pes etmez ve mücadele verir.

.....

Bir insanın huyu neyse o şekilde aynı kalır. Değiştirmeye kalkışsanız bile değişmez. Hep aynı kalır.

.....

Hiçbir zaman umudumuzu kaybetmemiz gerekir. Beklenmedik anda karşımıza bir şeyler çıkarabilir.

Acele işe şeytan karışır.

Gün doğmadan neler doğar.

Acı patlıcanı kırağı çalmaz.

Damlaya damlaya göl olur.

Besle kargayı oysun gözünü.

Can çıkmayınca huy çıkmaz.